

03

สิทธิการได้รับการเยียวยาจากรัฐ ตามพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย

ใครคือ...ผู้เสียหายในคดีอาญา

- 1 เป็นผู้ได้รับความเสียหายทั้งชีวิต ร่างกายหรือจิตใจ
- 2 ต้องเป็นการกระทำความผิดอาญาของผู้อื่นโดยที่ตนไม่มีส่วนเกี่ยวข้องในทางกระทำผิดนั้น
- 3 ต้องเป็นความผิดตามรายการที่ระบุไว้ท้ายพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหายฯ

- 3.1 ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ที่ก่อความเสียหายต่อประชาชน ส่วอย่างเช่น การวางเพลิง, การทำผิดฉ้อโกง
- 3.2 ความผิดเกี่ยวกับเพศ ส่วอย่างเช่น ถูกข่มขืน, ถูกข่มขืน
- 3.3 ความผิดฐานข่มขืนใจ หรือข่มขืน
- 3.4 ความผิดฐานลักทรัพย์และชิงทรัพย์ จนเป็นเหตุให้ผู้อื่นบาดเจ็บหรือเสียชีวิต
- 3.5 ความผิดฐานฆาตกรรม ฆาตกรรมโดยเจตนา ฆาตกรรมโดยประมาท
- 3.6 ความผิดเกี่ยวกับสุขภาพและชื่อเสียง จนเป็นเหตุให้ผู้อื่นบาดเจ็บหรือเสียชีวิต
- 3.7 ความผิดเกี่ยวกับร่างกายและชีวิต
- 3.8 ความผิดฐานทำผิดลูก
- 3.9 ความผิดฐานข่มขืนหรือทำผิดเกี่ยวกับชีวิต

สถานที่ยื่นคำขอ

มีสิทธิขอรับเงินช่วยเหลือเยียวยาได้ (ฟรี) เช่น สถานที่ทางทั่วประเทศ, กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ, สำนักงานยุติธรรมจังหวัดทั่วประเทศ และสถาบันนิติวิทยาศาสตร์
** ผู้เสียหายต้องยื่นคำขอภายใน 1 ปี นับแต่วันที่เกิดเหตุ **

สิทธิที่อาจได้รับ

1. กรณีไม่เสียชีวิต
 - ค่ารักษาพยาบาลไม่เกิน 40,000 บาท
 - ค่าฟื้นฟูสมรรถภาพไม่เกิน 20,000 บาท
 - ค่าขาดประโยชน์ที่ตามมาได้ตามค่าจ้างขั้นต่ำ แต่ไม่เกิน 1 ปี
 - ค่าตอบแทนความเสียหายอื่นไม่เกิน 50,000 บาท
2. กรณีเสียชีวิต
 - ค่าตอบแทนความตาย 30,000 – 100,000 บาท
 - ค่าจัดการศพ 20,000 บาท
 - ค่าขาดอุปการะเลี้ยงดูไม่เกิน 40,000 บาท
 - ค่าเสียหายอื่นไม่เกิน 40,000 บาท

หลักฐานสำคัญที่ผู้เสียหายต้องนำมายื่น

- 1 สำเนาบันทึกแจ้งความ
- 2 สำเนารายงานการสอบสวน
- 3 บันทึกการแจ้งสิทธิ

03

สิทธิการได้รับการเยียวยาจากรัฐ ตามพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย

ใครคือ...ผู้เสียหายในคดีอาญา

- 1 เป็นผู้ได้รับความเสียหายทั้งชีวิต ร่างกายหรือจิตใจ
- 2 ต้องเป็นการกระทำความผิดอาญาของผู้อื่นโดยที่ตนไม่มีส่วนเกี่ยวข้องในทางกระทำผิดนั้น
- 3 ต้องเป็นความผิดตามรายการที่ระบุไว้ท้ายพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหายฯ

- 3.1 ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ที่ก่อความเสียหายต่อประชาชน ส่วอย่างเช่น การวางเพลิง, การทำผิดฉ้อโกง
- 3.2 ความผิดเกี่ยวกับเพศ ส่วอย่างเช่น ถูกข่มขืน, ถูกข่มขืน
- 3.3 ความผิดฐานข่มขืนใจ หรือข่มขืน
- 3.4 ความผิดฐานลักทรัพย์และชิงทรัพย์ จนเป็นเหตุให้ผู้อื่นบาดเจ็บหรือเสียชีวิต
- 3.5 ความผิดฐานฆาตกรรม ฆาตกรรมโดยเจตนา ฆาตกรรมโดยประมาท
- 3.6 ความผิดเกี่ยวกับสุขภาพและชื่อเสียง จนเป็นเหตุให้ผู้อื่นบาดเจ็บหรือเสียชีวิต
- 3.7 ความผิดเกี่ยวกับร่างกายและชีวิต
- 3.8 ความผิดฐานทำผิดลูก
- 3.9 ความผิดฐานข่มขืนหรือทำผิดเกี่ยวกับชีวิต

สถานที่ยื่นคำขอ

มีสิทธิขอรับเงินช่วยเหลือเยียวยาได้ (ฟรี) เช่น สถานที่ทางทั่วประเทศ, กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ, สำนักงานยุติธรรมจังหวัดทั่วประเทศ และสถาบันนิติวิทยาศาสตร์
** ผู้เสียหายต้องยื่นคำขอภายใน 1 ปี นับแต่วันที่เกิดเหตุ **

สิทธิที่อาจได้รับ

1. กรณีไม่เสียชีวิต
 - ค่ารักษาพยาบาลไม่เกิน 40,000 บาท
 - ค่าฟื้นฟูสมรรถภาพไม่เกิน 20,000 บาท
 - ค่าขาดประโยชน์ที่ตามมาได้ตามค่าจ้างขั้นต่ำ แต่ไม่เกิน 1 ปี
 - ค่าตอบแทนความเสียหายอื่นไม่เกิน 50,000 บาท
2. กรณีเสียชีวิต
 - ค่าตอบแทนความตาย 30,000 – 100,000 บาท
 - ค่าจัดการศพ 20,000 บาท
 - ค่าขาดอุปการะเลี้ยงดูไม่เกิน 40,000 บาท
 - ค่าเสียหายอื่นไม่เกิน 40,000 บาท

หลักฐานสำคัญที่ผู้เสียหายต้องนำมายื่น

- 1 สำเนาบันทึกแจ้งความ
- 2 สำเนารายงานการสอบสวน
- 3 บันทึกการแจ้งสิทธิ

สิทธิของผู้เสียหายหรือเหยื่ออาชญากรรม และสิทธิผู้ต้องหา

ข้อมูลสิทธิของผู้เสียหายหรือเหยื่ออาชญากรรมและสิทธิผู้ต้องหา ซึ่งเป็นสิทธิอันชอบธรรมในการอำนวยความสะดวกธรรม ได้แก่

01 สิทธิการได้รับการเยียวยาจากรัฐตามพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทน และค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา

02 สิทธิการขอรับการช่วยเหลือประชาชนในการดำเนินคดี การปล่อยตัวชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย และการถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนจากกองยุติธรรม

03 สิทธิของผู้ต้องสงสัย ผู้ต้องหาในคดีอาญาชั้นสอบสวน

สิทธิการได้รับการเยียวยาจากรัฐตามพระราชบัญญัติ ค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา

ใครคือ... จำเลยในคดีอาญา

- 1 เป็นจำเลยที่ถูกดำเนินคดีโดยพนักงานอัยการ
- 2 ถูกคุมขังในระหว่างพิจารณาคดี
- 3 ปรากฏหลักฐานชัดเจนว่าจำเลยมีผิดเป็น ผู้กระทำอาชญากรรมที่มีการลงโทษในระหว่าง ดำเนินคดี หรือปรากฏตามคำพิพากษาคดีถึงที่สุด ในคดีนั้นว่าจำเลยหรือผู้ต้องหาผู้ต้องหาจำเลยมีผิดเป็น ผู้กระทำอาชญากรรมหรือการกระทำของจำเลยมีความผิด

สิทธิที่อาจได้รับ

1. **กรณีไม่เสียชีวิต**
 - ค่าตอบแทนการถูกคุมขัง จ่าย **500 บาท**
 - (คำนวณจากวันที่ถูกคุมขังตามอัตราที่กำหนด)
 - ค่ารักษาพยาบาลไม่เกิน **40,000 บาท**
 - ค่าฟื้นฟูสมรรถภาพไม่เกิน **50,000 บาท**
 - ค่าขาดประโยชน์ที่นำมาหาได้ (ตามอัตราจ้างขั้นต่ำในจังหวัด ที่ทำงาน)
 - ค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดี ค่าทนายความ (ไม่เกินอัตรา ที่กำหนด)
 - ค่าใช้จ่ายกรณีอื่น ไม่เกิน **30,000 บาท**
2. **กรณีเสียชีวิต**
 - ค่าทดแทน **100,000 บาท**
 - ค่าจัดการศพ **20,000 บาท**
 - ค่าขาดอุปการะเลี้ยงดูไม่เกิน **40,000 บาท**
 - ค่าเสียหายอื่นไม่เกิน **40,000 บาท**

สถานที่ยื่นคำขอ

มีสิทธิขอเงินช่วยเหลือเยียวยาได้ เช่น เริ่มจำเลยและกับสถานทั่วประเทศ, กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ, สำนักงานยุติธรรมจังหวัดทั่วประเทศ, สถานีบังคับและคุ้มครองเด็กและเยาวชน และศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน
 ** จำเลยต้องยื่นคำขอภายใน 1 ปี นับแต่วันมีคำพิพากษาถึงที่สุดโดยพิง "

หลักฐานสำคัญที่ผู้เสียหาย ต้องนำมายื่น

- 1 หนังสือรับรองคดีถึงที่สุด
- 2 สำเนาหมายจับ หมายจำคุก และหมายปล่อย
- 3 สำเนาคำพิพากษาของทุกชั้นศาล

ที่มา : กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ สำนักงานช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญา

การช่วยเหลือประชาชนในการดำเนินคดี

“ไม่มีเงินจ้างทนาย ไม่มีเงินขึ้นศาล กองทุนยุติธรรมเข้าถึงประชาชนอย่างเท่าเทียม”

1 การช่วยเหลือในการดำเนินคดี

- ค่าจ้างทนาย
- ค่าที่ปรึกษากฎหมาย
- ค่าธรรมเนียมศาล
- ค่าใช้จ่ายอื่นๆ

2 ใครมีสิทธิขอความช่วยเหลือ

โจทก์ : ต้องการยื่นคำร้องฟ้องร้องหรือบังคับคดี

จำเลย : ต้องการต่อสู้คดีหรือดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง

3 เกณฑ์การพิจารณา

- ✓ ข้อเท็จจริงและพยานหลักฐาน
- ✓ สถานทางการเงิน
- ✓ โอกาสที่จะได้รับความช่วยเหลือบรรเทาความเสียหายตามกฎหมายอื่นๆ

4 ฐานะผู้ขอความช่วยเหลือ

- ✓ รายได้หรือความสามารถทางเศรษฐกิจ
- ✓ การค่าใช้จ่ายตามปกติอันสมควร
- ✓ การหนี้สินความสามารถเข้าถึง
- ✓ ความยุติธรรม

การปล่อยตัวชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย

“ไม่มีเงินประกันตัว กองทุนยุติธรรมเข้าถึงประชาชนอย่างเท่าเทียม”

ใครมีสิทธิขอประกันตัว

=

ผู้ต้องหาหรือจำเลยถูกคุมขัง หรือจะถูกคุมขังในคดีอาญา หรือกรณีอื่นๆ

ขั้นตอนการขอความช่วยเหลือจากกองทุนยุติธรรม

ชั้นพนักงานสอบสวน

ชั้นพนักงานอัยการ

ชั้นศาล

เกณฑ์การพิจารณาให้ความช่วยเหลือ

- 1 ผู้ต้องหาหรือจำเลยที่ไม่มีพยานหลักฐาน
- 2 ไม่ยุ่งกับพยานหลักฐานหรือไม่ก่อเหตุอันตราย
- 3 ลักษณะการกระทำผิดไม่ร้ายแรงหรือขัดต่อความสงบเรียบร้อย
- 4 สาเหตุหรือพฤติกรรมน่าเชื่อว่าไม่ได้กระทำความผิด
- 5 ประวัติการกระทำผิด มีสีย ความประพฤติและฐานะ
- 6 ความคิดเห็นของผู้เสียหายหรือเจ้าพนักงานที่เกี่ยวข้อง

การช่วยเหลือของผู้ถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน หรือผู้ได้รับผลกระทบจากการถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน

ผู้มีสิทธิขอรับความช่วยเหลือ

- 1 เป็นผู้เสียหายจากการร้องเรียนโดยชอบด้วยกฎหมาย
- 2 จำเลยที่ถูกฟ้องดำเนินคดีอาญาเกินเวลาที่กำหนด
- 3 จำเลยที่ถูกฟ้องในระหว่างสอบสวนและมีสิทธิได้รับคำขอแทนตามกฎหมาย ค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทน ค่าใช้จ่ายจำเป็น ค่าเสียหายในคดีอาญา
- 4 กรณีเงินค่าตอบแทนกรณีการเห็นสมควร

ค่าเสียหายที่ได้รับการถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน

- ค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการรักษาพยาบาล **ไม่เกิน 40,000 บาท**
- ค่าฟื้นฟูสมรรถภาพทางกายและจิตใจ **ไม่เกิน 20,000 บาท**
- ค่าขาดประโยชน์ระหว่างทำงานไม่ได้เป็นเวลาไม่เกิน 1 ปี
- เงินช่วยเหลือกรณีเสียชีวิต **ไม่เกิน 100,000 บาท**
- ค่าจ้างนายความในชั้นสอบสวน **ไม่เกิน 5,000 บาท**
- เงินช่วยเหลือความเสียหายอื่นๆ นอกจากข้อ 1 **** ขึ้นค่าทนายใน 2 ปี นับตั้งแต่วันที่รัฐการละเมิดสิทธิฯ ****

เกณฑ์การพิจารณา

- ✓ ข้อเท็จจริงและพยานหลักฐาน
- ✓ ฐานะทางการเงิน
- ✓ โอกาสที่จะได้รับความช่วยเหลือ บรรเทาความเสียหายตามกฎหมายอื่นๆ

03

ที่มา : กองทุนยุติธรรม ช่วยเหลือประชาชน 4 การถึง

สิทธิของผู้ต้องสงสัยในคดีอาญาชั้นสอบสวน

บุคคลผู้ต้องสงสัย ซึ่งบุคคลเหล่านี้ไม่ใช่ “ผู้ต้องหา” ตามประมวล กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเนื่องจากยังมิได้ถูกจับกุมโดยชอบด้วยกฎหมาย จึงยังไม่มี ฐานะเป็น “ผู้ต้องหา” และไม่มีสิทธิของผู้ต้องหาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เช่น สิทธิในการพบกนายความ สิทธิที่จะไม่ให้การใด ๆ ในชั้นที่ถูกควบคุม ทั้งที่บุคคลผู้ต้อง สงสัยดังกล่าวยังเป็นเพียงผู้ต้องสงสัยเท่านั้น ไม่มีสิทธิที่จะได้รับรู้ในข้อหาและ ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการกระทำ ความผิด ไม่มีสิทธิได้รับการแจ้งเตือน (Miranda Warning) ไม่มี สิทธิที่จะไม่ให้การ (Right to Silence) ไม่มีสิทธิได้รับความช่วยเหลือทางกฎหมาย อีกทั้งไม่มี สิทธิเทียบเท่าสิทธิของผู้ต้องหาเด็กหรือเยาวชนและผู้ต้องหาหญิง

03

ที่มา : วิจัย เรื่อง ปัญหาเกี่ยวกับสิทธิของบุคคลผู้ต้องสงสัยองค์คดีความผิดตามกฎหมายพิเศษ ด้านความมั่นคงในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมทางอาญา

สิทธิของผู้ต้องสงสัยในคดีอาญาชั้นสอบสวน

03

ผู้ต้องหา หมายถึง บุคคลที่ถูกกล่าวหาว่าได้กระทำความผิด แต่ยังไม่ได้ถูกฟ้องต่อศาล(ป.5.อ.มาตรา 2(2)) จากความหมายของผู้ต้องหาดังกล่าว จะเห็นว่าผู้ต้องหานับเป็นผู้ต้องสงสัยว่าได้กระทำความผิดเท่านั้น แต่การที่ทางอัยการกล่าวหาว่าผู้ต้องหากระทำความผิดหรือไม่ ยังไม่ได้รับการพิสูจน์ข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานต่างๆโดยศาล ซึ่งผู้ต้องหานับถือเป็นบุคคลหนึ่ง ที่รัฐธรรมนูญฯได้รับรองสิทธิขั้นพื้นฐานต่างๆไว้ ประเภทใดได้รับรองสิทธิของผู้ต้องหาไว้ ดังนี้

- 1 สิทธิที่จะได้รับการสันนิษฐานไว้ก่อนว่าไม่มีความผิด และก่อนมีคำพิพากษาถึงที่สุดจะถือว่าบุคคลใดได้กระทำความผิด
- 2 สิทธิที่จะได้รับการสอบสวนหรือพิจารณาด้วยความถูกต้อง รวดเร็ว คำนึงถึงและเป็นธรรม (รัฐธรรมนูญฯ ม.40 (3)/(4)/(7) ป.5.อาญา ม.130, 134 วรรคสาม)
- 3 สิทธิที่จะได้รับการช่วยเหลือจากรัฐด้วยการจัดหาทนายความให้ (รัฐธรรมนูญฯ ม.40(7), และ ป.5.อาญา ม.134(1))
- 4 สิทธิที่จะไม่ให้ถ้อยคำเป็นปฏิปักษ์ต่อตนเองอันอาจทำให้ตนเองถูกฟ้องคดี (รัฐธรรมนูญฯ ม.40(4))
- 5 สิทธิที่จะได้รับการปล่อยตัวในกรณีที่ถูกจับกุมโดยมิชอบด้วยกฎหมาย (ป.5.อาญา.ม.90)
- 6 สิทธิที่จะได้รับการพิจารณาจำคุกหรือจำเลยในคดีอาญา อย่างรวดเร็ว และจะเรียกหลักประกันคืนก่อนนี้ได้ การไม่ให้ประกันต้องอาศัยเหตุความฉุกเฉินหรือเหตุให้ทราบโดยเร็ว (รัฐธรรมนูญฯ ม.40(7) และ ป.5.อาญา ม.106 ถึง 114)
- 7 สิทธิที่จะอุทธรณ์คดีคำพิพากษาที่ไม่ประนีประนอม (ป.5.อาญา ม.119 กว)
- 8 สิทธิที่จะมีสำเนาหรือสำเนาข้อหานี้ที่ผู้ต้องหาไม่สามารถพูดหรือเข้าใจภาษาไทยหรือไม่ สามารถพูดหรือได้ยินหรือสื่อความหมายได้ (ป.5.อาญา ม.13 วรรคสองและวรรคสาม)
- 9 สิทธิที่จะได้รับหลักประกันในเรื่องความสามารถในการต่อสู้คดี ในกรณี ที่เชื่อว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยเป็นผู้ลี้ภัยและไม่สามารถต่อสู้คดี ได้ (ป.5.อาญา ม.14)
- 10 ผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาซึ่งถูกควบคุมหรือขังมีสิทธิแจ้งหรือขอให้เจ้าพนักงาน พึ่งพิงญาติหรือผู้ซึ่งมีภูมิลำเนาในหรือผู้ต้องมาไว้ทางราชการแจ้งการถูกจับกุมและ สถานที่ที่ถูกควบคุมไปฝากขัง (ป.5.อ.ม.7(1) วรรคแรก)
- 11 มีสิทธิพบและปรึกษาผู้ซึ่งจะเป็นทนายความในการขอพยาน (ป.5.อ.ม.7(1)(1))
- 12 มีสิทธิให้ทนายความ หรือผู้ซึ่งตนไว้วางใจ เจ้าพนักงานสอบสวนปากคำแน่ชัด ในชั้นสอบสวน (ป.5.อ.ม.7(1)(2))
- 13 มีสิทธิได้รับการเขียนหรือติดต่อกับญาติได้ตามสมควร (ป.5.อ.ม.7(1)(3))
- 14 มีสิทธิได้รับการปรึกษาทนายความโดยเร็วเมื่อเกิดการจับกุม (ป.5.อ.ม.7(1)(4))
- 15 สิทธิที่จะได้รับโอกาสซักพยานและที่จะแสดงข้อเท็จจริงอันเป็นประโยชน์แก่ตน ได้ในชั้นสอบสวน (ป.5.อ.ม.134 วรรคสี่)
- 16 สิทธิที่จะให้การหรือไม่ให้ในชั้นสอบสวน ถ้าผู้ต้องหาให้การ ก่อเหตุทำ ผู้ต้องหาให้การนั้นอาจใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดีได้ (ป.5.อ.ม.134/4(1))

ที่มา : สิทธิของผู้ต้องหาในคดีอาญา - สำนักกฎหมาย และคดี กรุงเทพมหานคร (bangkok.go.th)